

Název standardu	<b>14. Návaznost výkonu sociálně-právní ochrany dětí na další subjekty</b>
Kritérium standardu	<b>14b</b> <b>Orgán sociálně-právní ochrany se intenzivně věnuje oblasti přípravy na samostatný život u dětí starších 16 let, kteří se nacházejí v ústavní výchově, v náhradní rodinné péči nebo v péči kurátorů.</b>
Závazné pro:	pracovníky orgánu SPOD Třebíč
Vypracoval:	Mgr. Veronika Dobešová Mgr. et Mgr. Kateřina Dvořáková Silvie Klementová Bc. Michal Pléha Mgr. Zdeněk Smola PhDr. Naděžda Sobotková
Schválil:	Mgr. Martina Machalová – vedoucí odboru sociálních věcí
Datum a podpis:	01.01.2015
Datum poslední revize:	01.09.2019
Revizi provedl:	Mgr. Pavla Císařová, Mgr. Marie Horáčková

**14b**

**Orgán sociálně-právní ochrany se intenzivně věnuje oblasti přípravy na samostatný život u dětí starších 16 let, kteří se nacházejí v ústavní výchově, v náhradní rodinné péči nebo v péči kurátorů.**

Pracovník orgánu SPOD u dítěte staršího 16 let, které se nachází v ústavní výchově, v náhradní rodinné péči nebo v péči kurátorů, mapuje kompetence dítěte v oblastech přípravy na samostatný život a v případě zjištění potřeby v konkrétní oblasti ji zahrnuje do individuálního plánu ochrany dítěte.

Okruhy, na které se pracovník orgánu SPOD u těchto dětí zaměřuje, jsou zejména:

- příprava na budoucí povolání a uplatnění se na trhu práce,
- samostatné bydlení a vedení domácnosti,
- hospodaření s vlastními financemi,
- právní minimum,
- vztahy, sexualita.

Pracovník orgánu SPOD pomáhá s posilováním kompetencí klienta v jednotlivých oblastech za spolupráce jeho blízkých osob, prostřednictvím dostupné sociální služby atp.

**Přípravou na budoucí povolání** se rozumí podpora nezletilého dítěte ve výběru vhodné střední školy, zvládnutí podmínek studia nebo podpora v zajištění si rekvalifikace či jiné kvalifikace pro budoucí uplatnitelnost na trhu práce.

**Přípravou na uplatnění se na trhu práce** se rozumí seznámení nezletilého dítěte se systémem zaměstnanosti v ČR (úřad práce, zdravotní a sociální pojištění, OSVČ), vč. podání informací o systému sociálních dávek (státní sociální podpora, dávky pomoci v hmotné nouzi, podpora v nezaměstnanosti).

**Samostatné bydlení a vedení domácnosti** zahrnuje mj. schopnost obstarat chod domácnosti (např. příprava jídla, praní prádla, žehlení, obstarání nákupu, platba vody, elektřiny, plynu, nájemného apod.). S dítětem je dále hovořeno o možných formách bydlení, o poplatcích za odpad a o třídění odpadu.

**Hospodařením s vlastními financemi** se rozumí dovednosti vedoucí k zabezpečení sebe a vedení domácnosti (např. vedení rozpočtu domácnosti, dluhy, půjčky, splátky).

V oblasti vztahů pracovník orgánu SPOD s tímto dítětem hovoří o **partnerství, vztazích a rodině**. Tématem hovorů je dále oblast sexuality (např. ochrana zdraví, prevence před nechtěným těhotenstvím, plánování rodičovství apod.).

Pracovník orgánu SPOD se **u dítěte staršího 16 let v ústavní (ochranné) výchově** v oblasti jeho přípravy na samostatný život věnuje naplňování potřeb dítěte, jeho zdárnému vývoji, prostřednictvím:

- **návštěvy dítěte v zařízení**
  - Pracovník orgánu SPOD nejméně jednou za tři měsíce navštěvuje dítě.
  - Ve spolupráci se zařízením sleduje zejména rozvoj duševních a tělesných schopností dítěte, zda trvají pro dítě důvody pobytu v UV, zjišťuje, jak se vyvíjí vztahy mezi dětmi a jejich rodiči.
- **návštěvy rodiče dítěte**

- Pracovník orgánu SPOD nejméně jednou za tři měsíce navštěvuje rodiče dítěte.
- Účelem těchto návštěv je poskytnout rodiči pomoc uspořádat rodinné poměry, které by umožňovaly návrat dítěte do rodiny, řešení životní a sociální situace včetně hmotné úrovně rodiny, pomoc při spolupráci s orgány sociálního zabezpečení, úřady práce a dalšími státními orgány, a při zprostředkování pomoci poradenského zařízení
- **spolupráce orgánu SPOD a zařízení na tvorbě a plnění individuálního plánu ochrany dítěte**
  - Zaměřuje se na oblast přípravy na samostatný život, eventuální změnu ústavního zařízení, zrušení ústavní výchovy apod. Za tím účelem pracovník OSPOD v rámci vyhodnocování situace dítěte a jeho rodiny může využít možnosti uspořádat případovou konferenci.
- **spolupráce orgánu SPOD s rodinou a zařízením**
  - Pracovník orgánu SPOD získává a vyhodnocuje informace týkající se dítěte, jeho rodiny či zařízení, a to telefonicky, e-mailem, osobně, prostřednictvím dožádaných zpráv, svolává či se účastní společných jednání orgánu SPOD a zainteresovaných subjektů.
  - S přihlédnutím k ekonomické situaci rodiny dítěte a vzdálenosti zařízení, ve kterém je dítě umístěno, může pracovník orgánu SPOD rodičům nabídnout účast na společné cestě do zařízení (v rámci pravidelného sledování tohoto dítěte).
- **pracovník orgánu SPOD má právo nahlížet do spisové dokumentace, kterou ústavní zařízení o dítěti vede**
  - Smyslem je získat co nejvíce objektivních informací pro přijetí dalších vhodných opatření ve prospěch dítěte.
- **oznamovací povinnost pracovníka orgánu SPOD**
  - V případě zjištění pracovníkem orgánu SPOD, že ústavní zařízení porušilo povinnosti vztahující se k dítěti, vyplývající ze zákona, je povinen tuto skutečnost neprodleně oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností a zřizovateli tohoto ústavního zařízení, popřípadě orgánu, který je zřizovateli nadřízen, a dále také soudu, který nařídil ústavní výchovu nebo uložil ochrannou výchovu.
- **vyjádření OSPOD k pobytu dítěte mimo zařízení**
  - Pracovník OSPOD se vyjadřuje k pobytu dítěte mladšího 18 let věku mimo zařízení. Jeho vyjádření obsahuje určení osob, u nichž bude dítě pobývat, délku pobytu dítěte mimo ústav, na kterou se souhlas vydává, a místo pobytu dítěte.
  - V případě dítěte, u něhož byla soudem prodloužena ústavní výchova po 18. roku věku dítěte, nevydává OSPOD souhlas či nesouhlas s jeho pobytem mimo zařízení.

U dětí, kterým byla uložena **ochranná výchova**, má pracovník orgánu SPOD možnost podat návrh soudu na:

- upuštění od výkonu ochranné výchovy ještě před jejím započítím,
- návrh na propuštění z ochranné výchovy,

- návrh na podmíněné umístění mimo výchovný ústav,
- návrh na prodloužení ochranné výchovy,
- návrh na změnu ochranné výchovy v ústavní výchovu a naopak.

**Pracovník orgánu SPOD pro náhradní rodinnou péči**, dále jen NRP, je nápomocen nezpl. dítěti k získávání kompetencí v oblasti přípravy na samostatný život a naplňování potřeb dítěte, a to prostřednictvím:

- **návštěv dítěte v pěstounské rodině**
  - Pracovník orgánu SPOD pro NRP nejméně jednou za šest měsíců navštěvuje dítě v rodině.
  - Ve spolupráci s pěstouny sleduje rozvoj dítěte, jeho školní výsledky, zdravotní stav, sleduje, zda trvají důvody pro setrvání dítěte v pěstounské péči.
  - Pracovník orgánu SPOD pro NRP sleduje vztahy mezi dětmi a biologickou rodinou, vztahy s pěstounskou rodinou a s dětmi žijícími v rodině.
- **návštěv pěstounů**
  - Pracovník pro NRP navštěvuje jednou za dva měsíce pěstouna a sleduje, zda jsou naplňovány všechny body Dohody o výkonu pěstounské péče, kterou je pěstoun povinen uzavřít do 30 dnů od rozhodnutí o svěření dítěte do předpěstounské nebo pěstounské péče.
  - Pracovník nabízí různé formy vzdělávání pěstouna, spolupráci s odborníky dle potřeb pěstouna a dítěte.
- **spolupráce orgánu SPOD a pěstounů při tvorbě individuálního plánu dítěte**
  - Pracovník se zaměřuje ve spolupráci s pěstounem na cíle vedoucí k efektivní péči pěstouna o dítě.
  - Zaměřuje se na rozvoj jeho schopností, dovedností a jeho osobnosti.
  - Zaměřuje se na oblast vzdělávání dítěte a přípravy na jeho samostatný život.
  - Podporuje kontakt dítěte s biologickou rodinou a pomáhá při jeho realizaci.
  - Podporuje kontakt s pěstounskou rodinou i po zletilosti dítěte v návaznosti na další studium, kdy podmínkou pobírání dávek PP po zletilosti je společná domácnost pěstouna a dítěte.
- **Spolupráce orgánu SPOD se školskými zařízeními, dětskými a odbornými lékaři, s úřadem práce a dalšími institucemi**
  - Pracovník orgánu SPOD pro NRP získává a vyhodnocuje informace týkající se dítěte, jeho pěstounské, případně biologické rodiny prostřednictvím vyžádaných zpráv, telefonicky, e-mailem.
  - Pracovník pro NRP je nápomocen při vyřizování dávek pěstounské péče a dávek státní sociální podpory.

## **Spolupráce s kurátorem pro dospělé a oddělením sociální péče odboru sociálních věcí Městského úřadu Třebíč**

Pracovník orgánu SPOD po individuálním posouzení situace dítěte, které se blíží věku zletilosti, příp. je i po 18. roku věku umístěno v ústavním zařízení nebo je ve výkonu trestu odnětí svobody, zprostředkuje tomuto dítěti kontakt na kurátora pro dospělé nebo na vedoucí oddělení sociální péče Městského úřadu Třebíč. Účelem je zajištění návaznosti péče.

<b>Související předpisy</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zák. č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů</li> <li>- vyhl. č. 473/2012 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o sociálně-právní ochraně dětí</li> <li>- zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů</li> </ul>
<b>Související interní dokumenty dostupné pracovníkům na Portálu úřadu</b>	
<b>Přílohy</b>	

**Evidenční list změn obsahu kritéria Standardů kvality výkonu SPO  
Standard č. 14b**

Číslo změny	Předmět změny	Změnu provedl	Změna platná od	Schválil	
		Jméno		Jméno	Podpis
1.	Změna textu dle právní úpravy	Mgr. Pavla Císařová Mgr. Marie Horáčková	01.09.2019	Mgr. Martina Machalová	
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					